

Egyenlő hozzáférést mindenkinek a COVID-19 elleni küzdelemben!

„Miért és miként kell a marginalizált közösségeket kiemelten kezelni a COVID-19 vakcinák Európában történő bevezetése során?” - ezzel a címmel szervezett webináriumot a Európai Közegészségügyi Szövetség: EPHA, ahol Catherine Naughton az Európai Fogymegőrzési Fórum elnöke, Freek Spinnewijn FEANTSA igazgatója, az EPHA alelnöke, Alyn Smith a PICUM vezető érdekképviselője, Lorenzo Montrasio az Európa Tanács képviselője beszéltek a tapasztalatokról és a megoldási lehetőségekről.

A közegészségügy a lakosság egészségének és mindenki számára az egészség védelmét jelenti. Nemcsak a méltányosság kérdése, hanem bizonyos társadalmi csoportok beoltásának elmulasztása is, amelyek gyakran a már meglévő egészségi állapot vagy lakókörnyezetük miatt fogékonyabbak, visszahatnak a közösség többi részére. A biztonságos és hatékony COVID-19 vakcinák igazságos és méltányos elosztása hozzájárul a társadalmi és egészségügyi egyenlőséghez, és lehetőséget kínál az Európában régóta fennálló társadalmi különbségek csökkentésére. Itt az ideje, hogy a nemzeti kormányok és az Európai Bizottság biztosítsák, hogy az EU iránymutatásai és a nemzeti COVID-19 oltási tervek az oltásokhoz való igazságos hozzáférést kézzelfogható valósággá tegyék mindenki számára Európában. Ezt úgy érik el, hogy először is elismerik, és kiemelten kezelik a testi és tanulási fogyatékossággal, mentális egészségi problémákkal küzdő személyeket, menekülteket és menedékkérőket, (okmányokkal nem rendelkező) migránsokat, hajléktalanságban, szegénységben élő embereket, szenvedélybetegeket, kisebbségeket. Mivel a jelenlegi gyártási és ellátási kihívások aláássák a COVID-19 vakcinákra vonatkozó uniós közös beszerzési kezdeményezést (más néven az EU oltási stratégiája) sikerét és bonyolítják az oltások bevezetését az egész Unióban, az oltási csoportok rangsorolása az egyes országokon belül, miközben a kínálat korlátozott, fontosabb.

Ez volt a kiindulópontja a megbeszélésnek, ahol a résztvevők elsősorban a hajléktalanok ellátásával kapcsolatos tapasztalataikat osztották meg, problémákat, illetve lehetséges kiutakat. Alapvető megállapítás volt valamennyi résztvevőnek, hogy az általánosan elfogadott elvek még messze nem jelentik annak gyakorlati megvalósulását. Csak egy példát említve: a hajléktalanok elérése, még akkor is, ha nyilvántartásba vették őket, nagyon-nagyon nehézkes, ráadásul az információhiány miatt az oltások elutasítása több, mint 50 százalékos. Ha el is fogadnák a vakcinációt, akkor egyrészt szűkösek a készletek, másrészt szinte lehetetlen vállalkozás a második körös oltás. Így javasolták például, hogy kaphassák meg a sokak által elutasított Astra oltóanyagot, vagy a Johnstont, amit nem kell ismételni. A résztvevők valamennyien a konklúziója az volt az ellátáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítását meg kell teremteni, de miután a hozzáférések szűkösek, a prioritások rendkívül fontosak. Ebben pedig az érdekvédelmi szervezeteknek proaktívnak kell lenniük.

Háttér:

A sérülékeny csoportokat és az általuk tapasztalt nehézségeket három nagy prioritású csoport említi: „a krónikus betegségek, a társbetegségek és más mögöttes állapotok miatt kiszolgáltatott lakosság”, „a fizikailag elhatárolódni képtelen közösségek”, a „kiszolgáltatott társadalmi-gazdasági csoportok és más, nagyobb kockázatnak kitett csoportok” - ez a COVID-19 oltási stratégiákkal és az oltások EU-országokban történő bevezetésével kapcsolatos iránymutatás. Az ECDC közelmúltbeli irányelvei a helyes irányba tett lépést jelentik, mivel a nemzeti hatóságokat valóban arra ösztönzik, hogy a hátrányos helyzetű csoportokat helyezik előtérbe. Ehhez hasonlóan az Európa Tanács előterjesztette az oltásokhoz való hozzáférés és azok felvétele tekintetében alkalmazható ajánlásokat

listáját. Ezek mind örvedetes fejlemények, de nem elégségesek. Többet kell tenni, mivel a rosszabb helyzetben lévő csoportok helyszíni valósága sokkal durvább, mint a társadalom többi része számára. Először is, ezen vakcinák felvétele kulcsfontosságú kérdés. Megfelelő oktatási és tájékoztatási kampányokra van szükség az oltások tévovázásának ellensúlyozására és az immunizációs programok iránti bizalom növelésére. Ezeket e csoportok sajátosságaihoz kell igazítani. Az EU-nak meg kell könnyítenie és lehetővé kell tennie a bevált gyakorlatok cseréjét (a sérülékeny csoportokat előtérbe helyező nemzeti oltási tervek tekintetében) a tagállamok között, hogy gyakorlati stratégiákba foglalják bele az egyenlőséget. Ezenkívül a tagállamoknak proaktív módon meg kell felelniük ezeknek a csoportoknak. Eddig a végéig, a civil társadalmi csoportok a nemzeti hatóságokkal együttműködve elérhetik ezeket a népességcsoportokat és beadhatják az oltásokat. Az erőik összefogása elősegíti a megfelelő oktatási üzenetek kifejlesztését a bizalom kiépítéséhez a helyi közösségekkel partnerségben a félretájékoztatás és a dezinformáció elleni küzdelem érdekében. Ezeknek a populációknak hozzáférést kell biztosítani a jogosultságaikra és ellátásukra vonatkozó információkhoz, ideértve az elérhető oltóprogramokat és azokhoz való hozzáférés módját. Az összefogás elősegíti a megfelelő oktatási üzenetek kialakítását a bizalom kiépítéséhez a helyi közösségekkel partnerségben a félretájékoztatás és a dezinformáció elleni küzdelem érdekében. Ezeknek a populációknak hozzáférést kell biztosítani a jogosultságaikra és ellátásukra vonatkozó információkhoz, ideértve az elérhető oltóprogramokat és azokhoz való hozzáférés módját. A jelenleg (még mindig) korlátozott oltóanyag dózisok leghatékonyabb felhasználásának fényében, az adagolási ütemterv módosítása révén, hogy minél több ember kapjon oltást.